

Täysistunto

Keskiviikko 8.2.2017 klo 13.59—20.24

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahankeräyslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 264/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle siivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

19.26 **Sinuhe Wallinheimo kok:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys rahankeräyslain muuttamisesta ansaitsee kyllä kehunsa. Jos ja kun tämä esitys tulee voimaan, se tukisi suomalaista kulttuuria ja korkeakoulutusta. Erityisesti ammattikorkeakouluissa on iloittu siitä, että niille säädettäisiin nyt oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä niiden lakisääteisistä tehtävistä huolehtimiseen sekä vuosina 17—19 ammattikorkeakoulun pääomittamiseksi. Esimerkiksi meillä Jyväskylässä paikallisen ammattikorkeakoulun edustajat ovat sanoneet tämän avaavan uusia mahdollisuuksia heidän oman toimintansa kehittämiseksi. Ainoa isompi kritiikin kohde on tämän valtionaloudelle kustannusneutraalin esityksen määräaikaisuus. Siksi ehdottaisinkin esimerkiksi sitä, että nyt tästä esityksestä saatujen kokemusten perusteella pohdittaisiin vielä ennen vaalikauden loppua tämän muutoksen tekemistä pysyväksi.

19.28 **Eeva-Maria Maijala kesk:** Arvoisa puhemies! Kannatan tätä esitystä, ennen kaikkea sitä, että tässä autetaan eri tahoja niiden oman toiminnan kehittämisessä ja sillä tavalla vähennetään byrokratiakokonaisuutta. Tässä yhteydessä haluan tuoda esille sen, että toivon rahankeräyslain muuttamista laajemminkin, ja siinä tapauksessa tuon esille oman lakialoitteeni siitä, että arpajaislakia muutettaisiin sellaiseksi, että siinä helpotettaisiin eri tahojen rahankeruumahdollisuuksia eikä kaikessa aina tarvitsisi olla niin paljon byrokratiaa ja lupaprosesseja pientenkin rahamäärien hakemisessa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otetaanko tähän väliin ministeri Risikko? Ole hyvä, ja sen jälkeen jatkamme puhujalistaa.

19.28 **Sisäministeri Paula Risikko** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus esittää rahankeräyslakia muutettavaksi. Voimassa olevan lain mukaan Kansallisgallerialla ja yliopistoilla on oikeus toimeenpanna luvanvaraisesti rahankeräyksiä toimintansa pääomittamista varten vuosina 2014—2017. Sisäministeriössä on elokuussa 2016 käynnistetty rahankeräyslain uudistamiseksi hanke, jonka yhteydessä julkisyhteisöjen asema ra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 3/2017 vp

hankeräysten toimeenpanijoina arvioidaan nykyistä lainsäädäntöä laajemmin. Kansallissgallerian ja yliopistojen pääomittamista varten toimeenpantavien rahankeräysten jatkuvuuden turvaamiseksi rahankeräyslain uudistamistyön ajaksi hallitus esittää, että Kansallissgallerian ja yliopistojen pääomittamista varten toimeenpantavilla rahankeräyksillä asetettua määräaikaan jatketaan vuoden 2019 loppuun. Lisäksi rahankeräysoikeutta esitetään säädettäväksi myös ammattikorkeakouluille.

Ammattikorkeakoulut muodostavat yhdessä yliopistojen kanssa Suomen korkeakoululaitoksen. Ammattikorkeakoulujen oikeudesta toimeenpanna rahankeräyksiä ei säädetä erikseen rahankeräyslaissa, eivätkä ammattikorkeakoulut täytä voimassa olevan rahankeräyslain mukaisia luvan saamisen edellytyksiä. Yliopistojen oikeudesta rahankeräykseen säädettiin vuonna 2014 vastaavasta syystä. Ammattikorkeakoulujen saaminen nopeasti, ennen rahankeräyslain kokonaisuudistusta, rahankeräysoikeuden piiriin on tärkeää ammattikorkeakoulujen taloudellisen aseman ja toimintaedellytysten parantamiseksi. Rahankeräysoikeutta tukee käyttöön otettava lukuvuosimaksupakko, joka koskee opintonsa 1. päivänä elokuuta 2017 tai sen jälkeen aloittavia EU-/ ETA-alueen ulkopuolelta tulevia opiskelijoita. Ammattikorkeakouluilla on oltava apurahajärjestelmä tähän maksulliseen tutkintokoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden tukemiseksi.

Arvoisa puhemies! Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelmaan sisältyy tavoite ammattikorkeakoulujen pääomittamisesta 24 miljoonalla eurolla vuonna 2018. Pääomituksen toteutustavasta ei ole päätöksiä. Nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista ammattikorkeakouluille pääomituksen toteuttamista yliopistoille ja Kansallissgallerialle mahdollistetun niin sanotun vastinrahakeräyksen tapaan, jossa valtion sijoitus kuhunkin ammattikorkeakouluun olisi riippuvainen niiden itse keräämästä pääomasta. Tämän pääomittustavan mahdollistaminen ammattikorkeakouluille edellyttää, että niille säädetään oikeus rahankeräyksen toimeenpanoon samaan tapaan kuin yliopistoille. Edellä mainituista syistä johtuen ehdotetaan, että ammattikorkeakouluille säädetään yliopistoja vastaava oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä niiden lakisääteisistä tehtävistä huolehtimiseen sekä vuosina 2017—2019 ammattikorkeakoulun pääomittamiseksi. — Kiitos!

19.32 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille esittelystä. Tämä on erittäin tervetullut toimenpide, joka nyt laajentaa tätä Kansallissgallerian ja yliopistojen mutta myös ammattikorkeiden rahankeräysoikeutta. Se on hyvä, että meillä on tällaisia malleja.

Kun rahankeräyslaki nyt on tietyllä tavalla auki, niin haluan nostaa esille tämän jo edellisellä vaalikaudella aika laajastikin kansanedustajien keskuudessa tukea herättäneen rahankeräyslain suuremman uudistuksen, jota nyt ollaan suunnittelemassa. Itse kannatan vahvasti sitä, että avoimuus ja jälkikäteisvalvonta olisivat tulevaisuudessa riittäviä tällaisen keräyksen järjestämiseksi, on sitten kyse vaikkapa yhdistyksestä. Eli turhaa byrokrati-aa voitaisiin purkaa ja raskaan lupamenettelyjärjestelmän sijaan siirryttäisiin rekisteriin, joka olisi esimerkiksi verkossa kaikkien selattavissa ja tutkittavissa, ja jälkivalvonta sitten toimisi sen osalta. Joukkorahoitus on kuitenkin tullut jäädäkseen Suomeenkin, ja tuntuu hullulta, että aikanaan ulkomaista palvelua joutui käyttämään esimerkiksi Linda Liukas, Hello Rubyn tekijä, joka keräsi yli 220 000 euroa tämän Kickstarter-pohjan kautta. Miksi meillä ei voisi olla tämältyyppisiä malleja myös Suomessa ja voitaisi hoitaa niitä Suomes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 3/2017 vp

sa? Uskoisin, että ne olisivat silloin paremmassa valvonnassa ja seurannassa, kun ne olisivat suomalaisia pohjia, ja ehkä ne voisivat tähän maahan jotain työllisyyttäkin lisää tuoda.

19.34 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoite pidentää yliopistojen ja Kansallisgallerian rahankeräysoikeuksia rahankeräyslain uudistamistyön ajaksi on kannatettava, ja on hyvä, että myöskin ammattikorkeakoulut pääsevät tulevaisuudessa tämän lain piiriin. Yksityishenkilöille on ollut käytössä verovähennysoikeus: jos yksityishenkilö tekee korkeakoululle lahjoituksen, joka on yli 850 euron arvoinen, niin yksityishenkilö voi tämän verotuksessa vähentää. Mutta se koskee ainoastaan ansiotuloja. Useat henkilöt, jotka eivät ole välttämättä enää ansiotyössä tai ovat toimineet esimerkiksi yrittäjinä, ovat ilmaisseet, että heillä olisi halukkuutta osoittaa kiitollisuuttaan korkeakoululle, josta he ovat oppinsa aikanaan ammentaneet. Ministeri, toitte esiin, että amkin pääomituksista ei ole vielä tarkkoja selvityksiä. Kuitenkin toivoisin, että voitaisiin tulevaisuudessa miettiä myöskin sitä, että tämä yksityishenkilöiden verovähennysoikeus voitaisiin kohdistaa myös pääomatuloihin, ei pelkästään ansiotuloihin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.